

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 8. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Račun pri poš. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440
Celje, Kocenova ul. 8. Tel. št. 190.

Rokopis se ne vračajo — Oglaš
po tarifu.

Hitlerjev neuspeh

**Kot najverjetnejši izhod iz krize smatrajo obnovo
predsedniške, od državnega zbora docela neodvisne
vlade**

Berlin, 23. novembra gs. Vedno bolj se kaže, da je bil mandat, ki ga je do-
bil Hitler z naloge, da prouči možnost
sestave parlamentarne vlade, po razgo-
vorih Hindenburga s predstavniki poli-
tičnih strank, le gola formalnost, ki naj
dokaže delanemožnost novo izvoljenega
državnega zbora in vnaprej upraviči na-
daljnje ukrepe predsednika republike, o
katerih se že sedaj sodi, da bodo še bolj
diktatorskega značaja kakor je bilo po-
slovanje Papenove vlade.

Narodni socialisti so danes ves dan
proučevali položaj in sestavljali odgovor
na večerajše pismo Hindenburga. Kakor
se je že vnaprej vedelo, je moral Hitler
priznati, da mu ni mogoče sestaviti
parlamentarne večine, na katero bi se
mogla nasloniti parlamentarna vlada.
Zvečer je bil v tem smislu iz-
ročen odgovor Hindenburgu. Tiskovni
urad narodno socialistične stranke je ob
18.45 izdal o tem naslednje poročilo:

Ob 18.30 je bil izročen odgovor Adol-
fa Hitlerja na večerajše pismo držav-
nega tajnika Meissnerja. Odgovor na-
glašuje z izčrпно utemeljitvijo, da Hitler
ne more prevzeti od državnega predse-
dnika poverjenega mandata za zgolj pa-
lamentarno rešitev vladne krize, ker je
v zvezi z njegovimi pridržki neizvedljiv.
Sprčo brezupnega položaja domovine,
vedno naraščajoče stiske in obveznosti
vseh, da store vse, da se ne bi narod in
država v zmedbi pogubila, je Hitler stav-
il državnemu predsedniku točno opre-
deljen predlog, po katerem bi se dala
vladna kriza rešiti v najkrajšem roku.
Predlog se konča s Hitlerjevo obljubo,
da bo v primeru, če bi bil ta njegov
predlog sprejet, dal takoj svojo osebo
in ves svoj pokret na razpolago za re-
šitev vladne krize in s tem za rešitev
domovine.

V teku današnjega dne je napravil
Hitler ob sodelovanju koburškega prin-
ca zadnji poizkus, da bi pridobil za so-
delovanje tudi nemške nacionalce. Princ
je prevzel misijo, da bi dosegel zvezo
med Hitlerjem in Hugenbergom. Zaradi
te posredovalne akcije se je tudi zakas-
nila izročitev Hitlerjevega odgovora.
Prizadevanje koburškega princa ni ime-
lo nobenega uspeha. Oblika sestanka
med zastopniki narodnih socialistov in
nemških nacionalcev je bila mišljena

tako, da bi se sestala poslanec Strasser
in vodja nemških nacionalcev Hugen-
berg. Koburški princ je hotel dalje v to
kombinacijo pritegniti tudi vodstvo
Stahlhelma, kar kaže, da je hotel zopet
oživotvoriti tako zvano harzburško
fronto.

Politični položaj je trenutno docela
nejasen. Vsekakor za nočjo ni več pri-
čakovati novih odločitev predsednika re-
publike. Iz njegove okolice se zatrjuje,
da bo dobro proučil Hitlerjeve predlo-
ge in se šele potem odločil. V nekaterih
krogih smatrajo za verjetno, da bo for-
malno poverjen sličen mandat kakor ga
je imel sedaj Hitler, še predsedniku cen-
truma prelata Kassu, dasi je popolno-
ma jasno, da tudi ta ne bo imel več
uspeha kakor ga je imel Hitler.

Kot najverjetnejši izhod iz sedanje-
ga položaja smatrajo obnovo predsedni-
ške vlade. Ni pa še povsem razčiščen
vprašanje, kdo ji bo predsedoval. Na-
vaja se kot najresnejši kandidati za
mesto državnega kancelarja državni
podtajnik dr. Meissner, ki pa se brani
sprejeti tako odgovornost, nadalje ge-
neral Schleicher kot najverjetnejši kan-
didat in naposled zopet Papen, ki bi
imel sedaj mnogo lažje stališče kakor
pa ga je imel doslej, ker bi se mogel
sklicevati na neuspeh narodnih sociali-
stov kot svojih največjih nasprotnikov.
V političnih krogih z največjo napeto-
stjo pričakujejo odločitev Hindenburga.

Berlin, 23. novembra. g. O Hitlerje-
vem pismu državnemu predsedniku se
še poroča iz narodno socialističnih vi-
rov, da bi Hitler v predlagani prezidal-
ni vladi prevzel kancelarsko mesto. V
ostalem bi bil pripravljen čim široko-
grudneje ustreči Hindenburgovim že-
ljam glede delovanja vlade, kar pome-
ni, da bi pustil Papenove zasilne od-
redbe in veljavi in bi se prilagodil tudi
njegovemu gospodarskemu programu.
Slednje pa vsekakor ni v skladu z ono
točko v spomenici, v kateri priporoča
Hitler svoji lastni gospodarski program
kot rešitev Nemčije iz stiske. Vse kaže,
da se Hitlerjev predlog vsaj v glavnem
strinja z metodami Brüningove vlad-
je. Hitler bi se po imenovanju svoje vlade
z zaupnico državnega predsednika
predstavil državnemu zboru, da bi se
naknadno uveljavil tudi tamkaj.

Ekspoze Mušanova v Sobranju

**Bolgarski ministrski predsednik o notranje- in zunanje-
političnem položaju Bolgarske**

Sofija, 23. novembra. g. V zbornišni de-
bati o odgovoru na prestolni govor je mel
ministrski predsednik Mušanov izčrpen eks-
poze o notranjem položaju države, pri čem-
ur je omenjal še izvedene reforme in tudi
reforme, ki jih namerava vlada še izvesti.
Med temi je v prvi vrsti omenil reformo
davčnega sistema za izboljšanje težkega
gospodarskega in finančnega položaja v drž-
avi.

Mušanov je dalje ugotovil oslabilost ko-
munizma pri zadnjih običajnih volitvah in
napovedal veliko reformo, ki naj bi pril-
agodila pouk zahtevam sedanjega časa. V
razpravi o finančnih obveznostih Bolgar-
ije pravi inozemstvu je naglašal vseskozi po-
steno in lojalno politiko vlade, ki jo je pra-
vilno ocenil tudi ženevski finančni odbor.

Glede zunanje politike je naglašal, da
goji bolgarski narod samo to željo, da bi
si izboljšal svoj položaj z delom in mirov-
nimi sredstvi in da ga nihče ne more dol-
žiti, da bi bil za vojno. Mušanov je po-

udarjal, da so odnosi Bolgar-
ije v vseskozi odkritostmi in je nato v po-
drobnem orisa o odnosih do sosednjih drž-
av ter vprašanja, ki jih je treba z njimi
še rešiti.

V daljših izjavanjih se je dalje bavil z
manjšinskim vprašanjem, čigar ugoden raz-
voj je deloma z Jugoslavijo še oviran. Ne-
kateri listi so v zadnjem času razpravljali
o vprašanju integralne Jugoslavije, ki pa je
brez praktičnega pomena.

Odkritostna želja Bolgar-
ije, da bi stopila v neposredna pogajanja z Jugosla-
vijo.

Bolgar-
ija zasleduje z velikim zanimanjem
tudi potek pogajanj na razorožitveni kon-
ferenci in priprave za bodočo svetovno go-
spodarsko konferenco, od katere pričakuje
sigurnosti in olajšav. Svoj govor je zaklju-
čil Mušanov z izjavo, da je prepričan, da
Bolgar-
ija ne bo storila nobenega koraka,
ki bi ne bil v skladu z mirovno politiko ve-
lesil.

Gandhi se ne bo umaknil

Bombay, 23. nov. č. V listu »Indian Ti-
mes« je Gandhi objavil pismo, v katerem
pobija trditve nekaterih politikov, ki so iz-
javili, da se namerava v primeru, če ga vla-
da izpusti iz ječe, posvetiti le borbi za rav-
nopravnost socialno nižjih razredov. Na ta
način bi se Gandhi odrekel svoji vodilni
vlogi v borbenem indskem nacionalnem po-
kretu. V svojem pismu je Gandhi izjavil,
da se bo vselej boril ne le za pravice socia-
lno zapostavljene ljudstva, marveč tudi
za skrajne nacionalistične ideale, za neod-
visnost Indije.

Zahteve čl. agrarcev

Praga, 23. novembra g. Na današnji
skupni seji nemških in češkoslovaških
agrar-
nih strank so razpravljali o zahtevah
te največje politične skupine na Češkoslo-
vaškem. Stranki sta se zavzeli za to, da
je treba v gospodarski politiki doseči rav-
notežje med cenami poljedelske proizvodnje
in stroški za proizvodnjo. Nadalje je
treba znižati javna bremena in odpraviti
vse po tarifah vezane meze in plače. Po-
cinitve kreditov je treba, če pogajanja za
prostovoljno znižanje obrestne mere ne bi
imela uspeha, doseči z uredbami.

Polet iz Južne Afrike in London

Oran, 23. novembra AA. Južnoafriški le-
talec Victor Smith je davi ob 4.45 odletel
iz Senie v smeri proti Španiji.

London, 23. novembra AA. Danes ob
13.38 je letalec Smith letel čez Pertignan
v smeri proti Parizu in Croydonu.

PO SESTANKU HOOVER-ROOSEVELT

**Hoover bo moral predložiti parlamentu lasten načrt o ureditvi vpra-
šanja vojnih dolgov**

Washington, 23. nov. AA. Po večerajšnjem
sestanku Hooverja z Rooseveltom je viala
izdala naslednje komunikacije:

»Predsednik republike Hoover in gu-
verner Roosevelt sta dolgo razpravljala o
položaju. Obstoj vti, da se je dosegel
napredek. Predsednik bo jutri konferiral
s člani kongresa in nadaljeval proučevanje
stvari, ki so bile predmet današnjega
razgovora.«

Po sodbi poučenih krogov je bil Hoover
pred sestankom z Rooseveltom naklonjen
misli, da se odgodi plačilo dolžnih obrokov,
zapadlih 15. decembra, dokler se vprašanje
vojnih dolgov ne poivzre splošni reviziji
ali pa ne uredi na drug način. Zakladni
tajnik Mills je izjavil po sestanku s
Hooverom, da bi bilo zelo koristno, če bi se
zopet obnovil odbor za dolgove. Roose-
velt je izjavil zastopnikom listov, da se je
s Hooverom dolgo razgovarjal o vprašanju
dolgov, o svetovni gospodarski konferenci
in razorožitvi. Dodal je obenem, da nima
namena, da bi se vnovič sestel s Hooverom.

Doznava se tudi, da sta bila Hoover in
Roosevelt ob koncu svojega sestanka 10
minut popolnoma sama. O tem razgovoru
med štirimi očmi se širijo najrazličnejše
domneve, splošno pa prevladuje vtis, da
na kakšen skupen nastop Hooverja in Roo-
selvta ni misliti. Roosevelt se hoče od-
ločno izogniti vsaki odgovornosti in oja-
juje tudi ne misli uradno podpreti Hoov-
rove poslanice kongresu o vprašanju odgo-
ditve plačil, sklicanja odbora za dolgove
ali kakršnegakoli drugega ukrepa, ki bi
tikal vprašanja dolgov.

Sklepanje, da bo moral Hoover predložiti
kongresu svoj lasten načrt pod osebno
odgovornostjo. To pa še ne pomeni, da ne
bi Roosevelt skušal z demokratičnimi vo-
ditelji poiskati in najti možnost, da si
olajša svojo lastno nalogo, ko pride na
oblast. Že drevi bo začel posvetovanja z
demokratičnimi poslanci in senatorji in jih
bo jutri nadaljeval, nakar bo odpoval v
toplice Warm Springs.

Ko je Roosevelt odhajal iz Bele hiše, je
prišlo do nenavadnega prizora. Okoli nje-
ga so se namreč takoj zgrnili stražniki in
detektivji — ne morda iz strahu, da bi kdo
skušal napasti bodočega predsednika, tem-
več zato, da ga obvarujejo pred neštevitimi
teoretičji, ki so že ves dan čakali nanj,
da mu razloži svoje nezmotljive nauke in
načrte o ureditvi dolgovnih vprašanj.

Rooseveltove izjave

Po trditvah političnih krogov je Roose-
velt izjavil, da sta mu Hoover in Mills
povedala naslednje:

Velika Britanija je pripravljena plačati
95 milijonov dolarjev, ki zapadejo 15. dec.
Hkrati izjavlja Velika Britanija, da ne na-
merava plačati niti pennyja več, če ame-
riška vlada ne pokaže volje za ponovno
proučitev vprašanja dolgov.

Roosevelt je na sestanku z voditelji de-
mokratov, članov poslanske in senatne
zbornice, podal v velikih obirih politični
program prihodnjega kongresa, ki obsega
v glavnem samo vprašanje notranje poli-
tike: pomoč kmetom, skrajno varčevanje
v državni upravi in načrt zakona o dovo-
litvi točenja piva. Glede dolgovnega vpra-
šanja je Roosevelt izjavil, da je odklonil
vso odgovornost, dokler ne pride na oblast.
Dodaj pa je, da je napravil nanj ekspozice
Hooverja in Millsa o resnosti položaja, če
bi Zedinjene države odklonile novo pro-
čitev dolgovnega vprašanja, silen utis.

Demokrati proti reviziji vojnih dolgov

Washington, 23. novembra. g. Na snočni
konferenci članov demokratske stranke in
kongresu s Franklinom Rooseveltom je
bilo soglasno sklenjeno nastopiti proti vsa-
kemu poizkusu odgoditve plačila vojnih
dolgov ali revizije pogodbe o dolgovih. V
ameriških političnih krogih menijo zato,
da bo sedaj tudi predsednik Hoover, dok-
ler še ostane na svojem mestu, odklonil
vsake popustljivost proti dolžnikom. Izid
Rooseveltove konference ne dopušta pre-
sedniku Hooverju nobene izbire, zaradi čes-
sar bo moral evropskim državam dolžni-
kam sporočiti, da bodo morale dne 15. de-
cembra poravnati svoje obveznosti ali pa
izjaviti, da so z njimi v zaostanku.

Kongres proti odgoditvi plačil

Washington, 23. novembra. g. Poizkusno
glasovanje, ki so ga razni listi priredili
med člani obeh zbornic, je prineslo veliko
večino proti odgoditvi v decembru zapad-
lih obrokov zavezniških dolgov. Kljub te-
mu menijo, da bosta Hoover in Roosevelt
prinorčila kongresu, naj potem, ko bo od-
padel decembrski obrok, novič vprašanje
plačilne možnosti zaveznikov. Če bi dobil
Roosevelt od svojega strankinega vodstva
nasvet, da se bo lahko o vprašanju vojnih
dolgov razpravljalo na svetovni gospodarski
konferenci, bo Hoover najbrže takoj
nrietal na ta predlog, ker je poletil to vpra-
šanje odstavil z dnevnega reda konference
samo iz oziroma na volilno kampanjo v Ame-
riki.

Anglija in vojni dolgovi

London, 23. novembra. AA. Lord
Reading, ki se je pravkar vrnil iz Zedi-
nenih držav, kjer se je mudil v zasebnih
noslih, je snoči predaval o dolgovnem vpra-
šanju. Po njegovem mnenju je angleški
predlog silne važnosti tako za Anglijo ka-
kor za Zedinjene države. Pred 14. leti, ko
se je uredilo to vprašanje, ni nihče mogel
slutiti, kakšen bo položaj po preteku let
in da bo nastala sedanja huda gospodarska
in finančna kriza.

Na osnovi dosedanjega dolgovnega sno-
razuma z Zedinjenimi državami je Velika
Britanija plačala Zedinjenim državam več

kakor druge države. Storila pa je to le za-
to, ker je imela primerne protipostavke pri
svoih dolžnicah. Zato se je tudi vezala na-
pram Zedinjenim državam na tako visoka
plačila. Velika Britanija si ne prikriva po-
ložaja Zedinjenih držav. Vprašanje je, ali
naj se vojni dolgovi poplačajo z zlatom ali
v blagu. Plačilo v zlatu je sedaj izključe-
no, blagovni prenos pa bi ustvaril nove
težavice in le še povečal sedanjo svetovno
gospodarsko in finančno stisko.

Predavatelj je nato poudaril, da je An-
glija sklenila sporazum o dolgovnih plači-
lih z Zedinjenimi državami v pričakova-
nju, da bo sama prešla iz reparacij pri-
merne protivote in da bo tako plačala
Ameriki, kar bo sama prejela od svojih
evropskih dolžnikov. Sedaj pa so odpadle
reparacije in Anglija je obvestila Zedinje-
ne države, da računa s tem dejstvom. Zato
je na dani da je treba plačilo 15. decem-
bra odgoditi do ponovne proučitve in kon-
čne rešitve celotnega dolgovnega vprašanja.

London, 23. nov. AA. Angleška vlada še
ni prejela odgovora iz Washingtona na svoj
predlog o odgoditvi decembrskega obroka
Zedinjenim državam v znesku 28 milijonov
funtov šterlingov in uradni krogi zato tudi
odklanjajo za sedaj še vsako izjavo.

Snoči je Neville Chamberlain na obedu
izdajatelj listov izjavil, da je bila sla-
bost angleške valute v prejšnjem tednu po-
sledica vesti iz Amerike, da Zedinjene drž-
ave ne bodo dovolile odgoditev decembr-
skega plačila. Kljub temu pa po njegovem
mnenju ni povoda za nadaljnjo bojazen. An-
gleški predlog o začasnih odgoditvi plačil do
ponovne ureditve dolgovnega vprašanja ni
brez podlage. Brez dvoma je imela ukinitve
reparacijskih plačil, sklenjena v Lozani, takoj
ugoden učinek na javno mnenje vse
Evrope. Ukinitve nadaljnjih transferjev je
v nujnem interesu vsega sveta. Zaupanje,
ki se je vrnilo po Lausanni, se ne sme sme-
daj pred novimi pogajanj izpodkopati. No-

va pogajanja in nova ureditev dolgovnega
vprašanja bi koristila vsem prizadetim
strankam. Nato je Chamberlain omenil, da
je Velika Britanija v zadnjem času vrnila
mnoge kratkoročne kredite in da se je po-
ložaj angleške zunanje trgovine bistveno po-
pravil.

Italija bo plačala

Washington, 23. novembra. s. Italijanska
vlada je oficijelno sporočila ameriški vla-
di, da je pripravljena plačati svoj 15. de-
cembra zapadli obrok vojnih dolgov v vi-
šini 1.250.000 dolarjev. V političnih krogih
so zelo presenečeni zaradi tega koraka Ita-
lie, o kateri se znano, da preživlja netežje
finančno krizo. Na italijanski strani po-
udarjajo, da hoče Italija na ta način doka-
zati svojo hvaležnost Zedinjenim državam
za to, da so bili n. o. odmeri vojnih dolgov
znižani dolgovni Italije za 50 odst., dočim
je zmešalo znižanje za druge države samo
15 odst.

Izročitev poljske note

Washington, 23. novembra. s. Poljski po-
slanik je večeraj izročil zunanjemu ministru
Stimsonu noto poljske vlade, v kateri prosi
za odgoditev 15. decembra zapadlega obroka
svojih dolgov Ameriki.

Sklicanje nove lausanske konference

Pariz, 23. novembra. č. Bivši finančni mi-
nister Flandin se je vrnil iz Londona v
Pariz. Sprejel je urednika lista »Echo de
Paris« in mu izjavil, da bo moral Francija,
če Amerika ne pristane na motorij za
decembrski obrok njenih vojnih dolgov,
zahtevati, naj se znova skliče lausanska
konferenca, o čemer se bo morala še apo-
razumeti z Veliko Britanijo. Vsekakor pa
ponovna lausanska konferenca ne bi imela
namena ustvariti kakšnega evropskega blo-
ka proti Zedinjenim državam.

Naša demarša v Sofiji

**Naša vlada zahteva takojšen sestanek mešane ko-
misije za preiskavo zadnjih obmejnih incidentov**

Beograd, 23. novembra p. Iz Sofije
poročajo, da je naš poslanik na bolgar-
skem dvoru, dr. Aleksander Vukčević,
posetil ministrskega predsednika in zu-
nanjega ministra Mušanova in mu izro-
čil noto, v kateri zahteva naša vlada
nujen sestanek mešane anknetne komisi-
je v smislu dogovora o skrbi za večji

mir in red ter varnost na meji. Noto je
bila poslana v Sofijo zaradi incidenta
v Rešni, v srezu Bostilgradu. Istočasno
je naš poslanik protestiral proti postop-
panju bolgarskih obmejnih oblasti, ki
ni bilo v skladu z duhom omenjenega
sporazuma.

Spor za priznanje mandžurske države

**Zedinjene države nameravajo počakati izid ženevskih pogajanj, preden
bodo zavzele svoje stališče**

Zeneva, 23. novembra. AA. Svet Dru-
štva narodov je danes na javni seji nade-
ljal proučevanje mandžurskega vpraša-
nja. Razen mandžurskega vprašanja sta bi-
li na dnevnem redu tudi vprašanje pod-
pore Libertije in vprašanje poliske valute
v Gdanskju.

V zadevi kitajsko-japonskega spora se
pojaviata dve vprašanji:
1. Ali naj se brez odloga skliče izredna
skupščina Društva narodov že za začetek
decembra? V tem primeru bi skupščina
postavila poseben odbor, ki bi imel nalogo
proučiti Lyttonovo poročilo in poročati na
prihodnjem zasedanju izredne skupščine,
ki naj bi se sestala meseca januarja.

2. Ali naj odbor devetnajstoročje že sedaj
dobi nalog, da prouči Lyttonovo poročilo? V
tem primeru bi se izredna skupščina, ki
naj definitivno ukrene zaradi Mandžurije,
sestala samo enkrat, in sicer v februarju.

Kitajski delegat se ne zavzemajo ne za
prvo ne za drugo rešitev. Japonci so na-
sprotno mnenja, da bi samo plenarna
skupščina mogla stvar definitivno urediti,
vendar pa bi se smela sklicevati samo na
prvi del čl. 15 pakta o Društvu narodov.

Govorilo se je tudi, da nameravajo ne-
katere manjše države, ki imajo svoje za-
stopnike v odboru 19 storice predložiti iz-
redni skupščini v glasovanje predlog reše-
lutije, ki se glasi: 1. da se prvih osem
poglavij Lyttonovega poročila brez odlaga-
nja sprejme; 2. da se izda izjava, da Dru-

štvo narodov ne prizna mandžurske drža-
ve; 3. da se ustanovi posvetovalni odbor
in povabi vanj tudi Rusija in USA. Ta
odbor naj bi proučil predloge Lyttonovega
poročila, da se spravi japonsko-kitajski
spor z dnevnega reda.

Glede na vest, da nameravajo ostati Ze-
dinjene države ves čas ženevskih debat ob
strani in da bi se šele priključile kolektivni
izjavi Društva narodov o nepriznanju
mandžurske države, so v krogih Društva
narodov sprejeli z velikim začudenjem.
Posebno so presenečeni, ker je washington-
sko zunanje ministrstvo že sedaj smatralo
za potrebno objaviti, kako daleč se neme-
rava angažirati v kitajsko-japonski aferi.

London, 23. novembra č. Poslanstvo kit-
ajiske vlade v Londonu je objavilo vest,
da se bo kitajska vlada, ki se je zaradi
bojev okrog Šanghaja preselila iz Nankin-
ga v Lujang dne 1. decembra zopet vrnila
v Nanking.

Harbin, 23. nov. s. Japonci osvajaajo še
dalje Mandžurijo. Med 35.000 kitajskimi
prostovoljci in japonsko oboroženo silo,
ki jo cenijo kot prav tako močno, se je
vnela huda bitka. Po vesteh iz japonskih
virov, so Japonci po ogorčenih borbah
zavzeli Pohuan Kitajski prostovoljci so
se morali umakniti in so s tem zgubili
kontrolno nad obširnim ozemljem v pro-
vinci Hailung Kiang Po kitajskih vesteh
se Pohuan še vedno upira hudim japon-
skim napadom.

Iz fašistične zbornice

Rim, 23. nov. ž. Po krajšem presledku se
je večeraj spet sestala fašistična zbornica in
razpravljala o kritju proračunskega pri-
manjkljaja posameznih pokrajin. Po poro-
čilu poslanca Carapella so se znižali dohod-
ki pokrajin za 404 milijonov lir. Iz delo-
kroga pokrajin je bila prenešana na delo-
krog državne uprave cela vrsta poslov, da
se izvede tako čim večja centralizacija
uprave. Za kritje pokrajinskih primanjklja-
jev je predlagal Carapella ustanovitev po-
sebnega fonda, iz katerega bi posamezne po-
krajine najemale posojila.

Pri razpravi o državnih bilanci za poslovo-
no dobo 1931/32 je poročevalec Zingali s
svojim poročilom o obremenitvi italijanskega
nacionalnega gospodarstva, naletel na
odpor celo pri fašističnih poslancih, ki so
ga večkrat prekinili in glasno zavračali. Po-
sebnega komisija je namreč preračunala, da
znaša imetje vseh Italijanov 380 milijard lir
Zingali pa je govoril o 700 milijardah in na-
glašal, da v primeri s tem vsota državnih
in samoupravnih notranjih dolgov, ki znaša
95 milijard lir, ne pomeni nikake prevelike
obremenitve. Še hujeje proteste je izzvala
Zingalijeva trditev, da znaša kapital itali-

janskih vlagateljev daleč nad 100 milijard
lir, med tem ko je preračunala bilanca komi-
sija zbornice, da znašajo vse italijanske
vloge okrog 41 milijard. Značilno za večeraj-
šnje razpoloženje v fašistični zbornici je
bilo, da je protestirala tudi tedaj, ko je
Zingali poudaril, da je treba k vlogam pri-
šteti tudi kapital, vložen v obveznice za no-
tranja javna posojila.

Razorožitvena pogajanja

Zeneva, 23. nov. AA. Angleški zunanji
minister Simon je imel z nemškim mini-
strom za zunanje zadeve Neurathom več
sestankov. Šlo je za to, da se Nemčija vr-
ne na razorožitveno konferenco. Enemu se-
stanku je prisostvoval tudi ameriški dele-
gat Norman Davis. Prvotno je bilo reče-
no, da prispe v četrtek v Zenevo tudi fran-
coski ministrski predsednik Herriot, kar
pa je malo verjetno. Sedaj je definitivno,
da odpotuje nemški minister za zunanje
zadeve Neurath že v četrtek iz Zeneve, ta-
ko da iz tega sestanka ne bo nič.

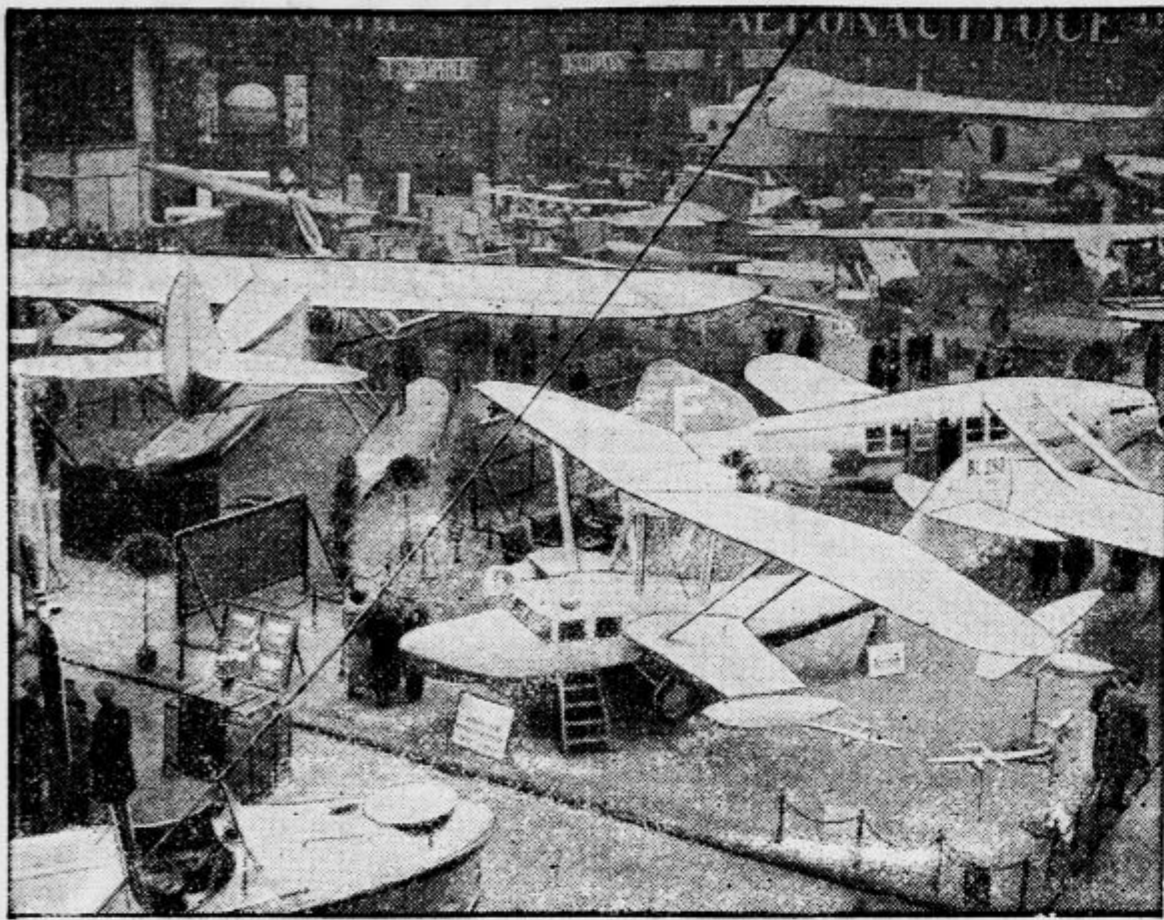
Nemški zunanji minister je dopoldne
konferiral s predsednikom razorožitvene
konference Hendersonom in z italijanskim
delegatom v svetu DN Aloisijem.

eno izmed najlepših in naidvořenejših del klasične operetne produkcije. »Boccaccio« je skomponiran po naćinu italijanske glasbe ter je edina Suppćeva opera, ki se pri-
meva k operam Glavnega mesta v Rimu, slavnj novelist, ter je v operi porabljen nekaj njegovih iz »Dekamerona« znanih novel. Dirigira kapelnik Herzog, reži-
ra K. Bachmann kot gost. Nastopijo: Udović-
va, Savinova, Goriskova, Zakraiskova, Star-
ševa, Grom, Rasberger, Sanci, P. Ković
Skrbinšek, Lionik, urian, Gorinšek, Tover-
nik. Blaž.

Advokat
STANKO PEČAR
obvešča cenjeno občinstvo, da je
otvoril advokatsko pisarno
v Novem mestu
na trgu Kraljevića Petra, v hiši
trgovine Alfonz Oblak. 13572

Iz življenja in sveta

Velika letalska razstava v Parizu

V Parizu so otvorili ogromno razstavo zračnega prometa, ki prikazuje najmodernejše tipe letal, aeroplane in hidroplane

Pomembne številke

Aktualnost in kabalistika

Maginot je umrl 7. januarja, Briand 7. marca, Doumerja je umrl 14. septembra, Gorgulova so usmrtili 14. septembra (2x7) in naše leto je deljivo s 7.

Te podatke priobčuje francoska revija »Moise«. Sedmico so smatrali že od nekdaj za skrivnostno številko. Kaldejci so poznali 7 planetov, teden so razdelili v 7 dni, po Izraelcih je Bog ustvaril svet v 7 dneh, pri Grkih se je teplo 7 mest za čast Homerjevega rojstnega kraja, imeli so 7 modrijanov in 7 svetovnih čudes, krščanstvo loči 7 naglavnih grehov in 7 arhangelov, apokalipsa govori o knjigi s 7 pečati.

14 kot mnogokratnik sedmice ima veliko vlogo v zgodovini. Bourbonov. Bastiljo je zavela množica 14. julija in to je bil začetek začetek velike revolucije, Ludovik XIV. je zasedel prestol 1. 1643., vsota teh števil 14, isto tako pri naslednjih dogodkih: Ludovik XIV. smrt 1. 1715, v starosti 77 let; pričetek vlade Ludovika XIII. 14. maja in njegova smrt isto tako 14. maja; rojstvo Henrika IV. 14. decembra 1553, njegova zmaga pri Ivryju 14., njegova smrt 14. maja.

Kritično število Bonapartov je bilo 17. Ime Napoleon Bonaparte šteje 17 črk, Napoleon se je rodil 1808, cesarica Evgenija se je rodila 1826, Napoleon III. se je poročil 1853, po tem dogodku je vladal še

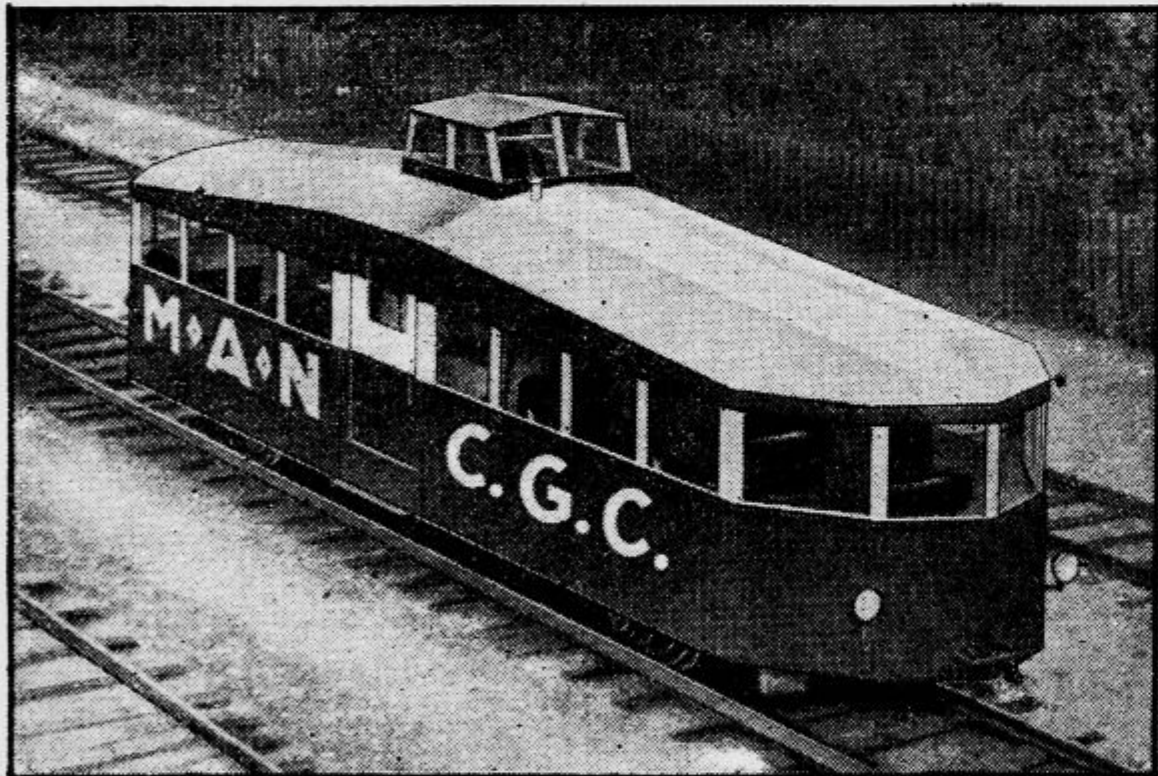
17 let, njegov sin je umrl s 17 letom, Napoleon I. je umrl 5. maja 1821 (vsota teh števil je 17).

Število 13 je isto tako predmet praznovernih predstav. Richard Wagner se je rodil 1813, umrl je 13. februarja, ime in priimek mu štejeta 13 črk, napisal je 13 oper, Bayreuth je ostavil zadnjič 13. septembra, »Tannhäuserjevo« partituro je končal 13. aprila 1844, 13. marca 1861 je »Tannhäuser« v Parizu propadel, 13. maja 1895 pa je zmagal.

Kaj je za vseni temi številkami? Velika prevara. Ni težko med milijardami primerov in dogodkov izbrati nekoliko tisoč, ki na videz odkrivajo mističnost kakega števila, a to velja za vsa števila, ne samo za ta. V nekaterih primerih pa vpliva tudi sugestija. Francoski pisatelj René Boylesve je vedel, da se je njegova mati rodila 14. aprila in umrla 14. aprila, sam se je rodil 14. aprila in si je vzel življenje v napadu nevrastenije spet 14. aprila. Takšnih drastičnih slučajev pa je malo.

Pristopajte k Vodnikovi družbi

Omnibus z Dieslovim strojem

V Augsburgu delajo poskuse z novim tipom omnibusa z Dieslovim motorjem. V takšnem vozu je 44 sedežev in 36 stoječih, brzi pa z naglico 100 km na uro

Cesta bogastva in uspeha

Peta avenija v New Yorku je cesta, ki se je združila v eno s pojmom: bogastvo, babinja, uspeh. To je cesta, za katero ve vsa svet, poleg Broadwaya najpomembnejša cesta Amerike in morda vsega sveta. Ta cesta deli New York v dva dela: na vzhod, kjer vlada revščina, potrebnost, garavo delo, upanje; na zapad, kjer je doma sreča, bogastvo, moč.

Peta avenija praznuje 25-letnico, odkar je postala cesta najodličnejših in najdražjih ameriških trgovin in poslovnih zavodov. Nekoč je bila cesta milijonarjev, ljudi, ki jim ni treba obračati denarja, preden ga izdajo, in ki so ga vendar desetkrat obrnili, preden so ga dali iz rok. Cesta milijonarjev je ostala kakšnih 80 let. Potem so se časi spremenili, milijonarji so prodali svoja zemljišča, banke so si zgradile marmorne palače z ogromnimi zlatimi napisi.

Pred 25 leti se je osnovala »Družba Peta avenija«, ki si je dala nalogo, da spremeni cesto denarnih mogotcev v cesto razkošnih poslovnih lokalov in veletrgovin. Ta družba je dobro razumela svojo nalogo. Vse trgovine, ki ponujajo tu, kar spada v žensko in moško modo, so prvotne s svojim blagom vred, kakor cesta sama. Vse obiti so drage. Pod tisoč dolarjev nisi dobil tu v marsikateri trgovini ničesar, celo čevlji so veljali sto do dvesto dolarjev, fotografi, ki so tu delali, niso delali pod petsto do tisoč dolarjev — da o draguljarjih niti ne govorimo. Cer-

kve, klubi, banke, trgovine, restorani so skrbeli za vsak luksuz in so pomenili čudo. Kupovati na tej cesti, zabavati se na tej cesti, je pomenilo biti bogat ali ti je vsaj dajalo ta videz, ki je v življenju tudi čestokrat potreben. Človeka, ki ga je hotela Amerika na poseben način počastiti, je vodila z velikim sijajem po tej cesti — to odlikovanje si je privoščila lahko samo Amerika.

Časi so se spet spremenili. Gospodarska kriza je zagrabila s težko, podirajočo roko tudi v to cesto. Mnogo trgovin je prodala, cene so prenehale stremeti za rekord in so postale skromnejše. Samo sedaj ob 25-letnici so hoteli obnoviti nje nekdanji polni sijaj. Zastave plapolajo s hiš, trgovine so se znova odprle, mogočne banke z zlatimi črkami stoje še vedno, nebotičniki kipijo v nebo. Vse je, kakor je bilo nekoč. Najnovejša senzacija Pete je »Rockefeller Center«, mesto radia, s svojimi birojskimi stolpi, svojo opero, svojim kinom, svojimi koncertnimi dvoranami. Ta hram zabave, ki so ga zgradili z 90 milijoni dolarjev, ki je večje od premožnega evropskega provincialnega mesta, daje lahko ekskluzivno zabavo 20.000 osebam na en večer.

Denarna aristokracija je cesto prepustila businessu. Senca gre čez njo in jo hočejo izbrisati z zažarjivijo tisočev novih luči. Ceste imajo svojo zgodovino in svoj značaj kakor ljudje. Nekoliko korakov stran čepi ob Broadwayu mož ves sključen vase in čaka na trenutek, ko bo mogel prodati jabolko za pet centov. V hropni, nori šesti aveniji deluje centrala brezposelnih in bednih, urad za posredovanje služb. Na vzhodu strmita sarma vase obup in topost.

Z bombažem tlakovane ceste

Avtomobilisti bombažnih predelov ameriških Zedinjenih držav so prišli v gospodarski krizi do zanimivih poskusov. Začeli so tlakovati avtomobilske ceste z bombažem in eksperiment se je doslej silajno obnesel. V Louisiani so na ta način tlakovali 4 km ceste, ki je ne morejo prevažati. Najprej tlakujejo cesto z gruščem in peskom, potem jo asfaltirajo, naslednja plast je iz bombaža, na katerega zopet položijo asfalt. Ceste te vrste so nadvse enakomerne in voda jim ne more niti najmanj škoditi. Tam, kjer je doslej razdirala cesta vlaga iz zemlje, se je novi sistem tlakovanja z bombažem izvrstno obnesel, ker je cesta vedno suha in nedostopna kvarnim vplivom vlage od zgoraj in od spodaj.

K poskušnemu atentatu na Herriota

Med Champcocejem in Ingrandesom je bil prošle dni nameravan atentat na francoskega ministrskega predsednika. Nakana se je zaradi prizadevanja nadzorstvenih organov izjalovila.

Pri pokvarjenem železcu, plinih v črevesju, slabem okusu v ustih, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski učinkuje že kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za železce izpričujejo, da se izkaže uporaba »Franz Josefove« vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Prvi zdravniški kolektiv

Nekaj mladih zdravnikov-specialistov, ki jim današnji hudi časi ne prinesejo dovolj zaslužka, so se v Berlinu združili v kolektivno zdravniško celoto. Najeli so stanovanje s skupno kahalnico. Tam uraduje sprejemna uradnica, ki vpraša vsakega bolnika, kaj mu manjka. Po podatkih približno ugotovi, kateri zdravnik mu lahko pomaga in ga napoti iz čakalnice naravnost v ordinacijsko sobo. Ker ordinirajo v tem kolektivu samo specialisti, izhajajo z najmanjšimi režijskimi stroški. Vrh tega ima vsak zdravnik samo najpotrebnejše orodje za svojo stroko. Tudi ostalo je skupno za vse paciente: garderoba, postrežba in drugo, kar spada k takšni stvari. Zdravniški kolektiv zaračunava za ordinacije znatno nižje tarife kakor drugi specialiti, poleg tega pa noben pacient ne zavrže denarja, kajti v kolektivu delajo vsi za enega, eden za vse.

Razlikovanje je težko

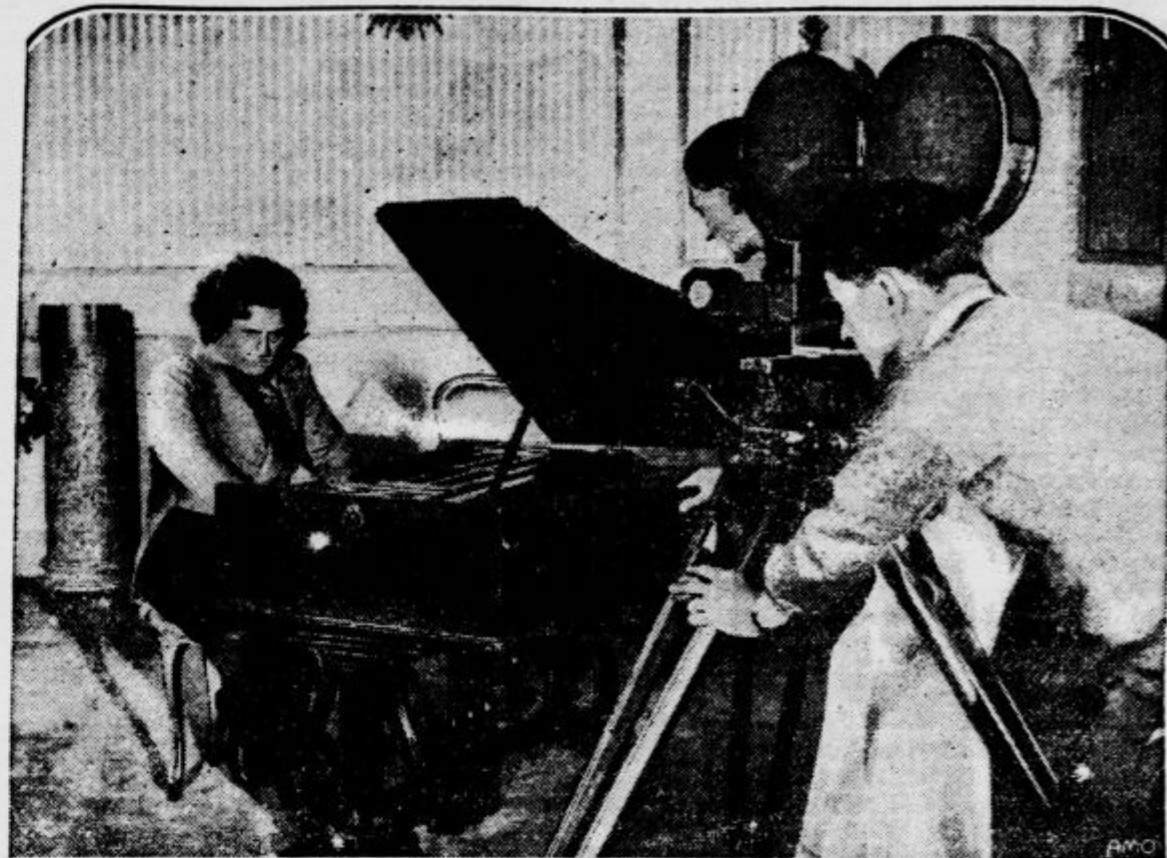
Neka velika pariška kavarna je dala svojim uslužbencem nalog, da ne smejo postreči nobeni ženski, ki pride v kavarno sama in sede za mizo. Lastnik podjetja se je hotel na ta način izbežiti tistih tipov, ki so prihajali v kavarno loviti kaline za ljubavne pustolovščine. Nekega dne je prišla v kavarno močno našminkana dama, za katero se ni nihče pobrigal. Dama je poklicala natakarja in naročila pijačo. A natakar ji ni hotel prinesiti ničesar. Dama je zaradi tega napravila velik škandal. Dokazala je, da je rununska dijakinja iz oddelne družine, ki je prišla v kavarno na sestanek s svojimi sorodniki. Ker ji je natakar odklonil postrežbo, toži lastnika podjetja za 20.000 Din odškodnine.

Novi nemški poslanik v Parizu

Roland Köster, diplomatski predstavnik Nemčije, je te dni nastopil svoje novo službeno mesto v Parizu. Dosedanji francoski poslanik v Parizu von Hoesch je bil premeščen v London

Film iz Beethovnovnega življenja

V Londonu vrtijo film iz življenja skladatelja Beethovna. Naslov mu bo »Sonata ob luninem svitu«

Nemir, ropot in zdravje

Razrvani živci — posledica modernega hrupa

Zanimiva je ugotovitev laboratorija za tehnično fiziko vseučilišča v Monakovem, ki se je že dalje časa bavil z analizo nemirnih pojavov v zvezi s človeškim zdravjem. Ker je uspeh te analize posebno vreden za naša zdravilišča, naj v kratkem na vedemo, kar pše o tej zadevi strokovni list »Hotel« v Kölnu.

Kot podlago za merjenje je vzel imenovani zavod edince, katero imenuje »fon«, ki odgovarja najnižjemu glasni sopranu pri popolni tišini. Tako povzroča srednji ropot na cesti 55—65, avtomobil 64, glasen zvočnik 80, sirena 90, zrakoplov 120 »fonov« itd. Razmerno tem številkam vpliva vsak ropot bolj ali manj na človeško življenje in znano dejstvo je, da je danes mnogo več živno bolnih ljudi kot v prejšnjih časih, da je mnogo več ljudi, ki slabo

slušajo, ki ne morejo spati itd. Te posledice povzroča nemir, ki vpliva na življenje posameznih človeških organov, da opešajo in ne delujejo več brez gotovih motenj.

Ker v današnjih nervoznih časih morebiti ni več časa, ko bodo zdravilišča pri obstoječi konkurenci uporabljala kot učinkovito propagandno sredstvo zagotovilo popolnega mira, kar se od strani gostov že danes mnogo zahteva, bo naloga arhitektov, ki izdelujejo regulacijske načrte, da razširijo zdraviliške zgradbe v smeri, ki jih oddaljuje od prometa, da javna kopališča, v katerih vlada, kakor znano, največji nemir, postavijo po možnosti izven periferije in da odstranijo iz centra in bližnje okolice vsako zgradbo in napravo, ki moti po nepotrebnem mir v zdravilišču.

Osveta

zaposavljenega umetnika

Letos v avgustu so odkrili v Pragi dobro ponarejene dolarske bankovce po 5 dolarjev. Policija je šla na delo, da bi izsledila falsifikatorje, ki jih je iztaknila šele te dni. Glavni ponarejevalec je bil grafik Černik. Njegov najožji družabnik je bil Josef Čížek, po poklicu tiskar.

Černikov slučaj je posebno zanimiv zaradi tega, ker je bil ta fant eden najboljših učencev prvih čeških grafikov sedanjosti. Kljub svoji bistroumnosti in volji do dela pa so ga povsod zavržali in ni mogel dobiti službe. Baje se je čutil užaljenega, ker ga niso pritegnili k izdelovanju novih čsl. bankovcev po sto kron. Narodni banki je predložil dokaz svoje risarske spretnosti, a delo je kljub temu dobil neki dunajski grafik.

Černik je zaradi tega sklenil, da se osveti in je začel ponarejati 5 dolarske bankovce. Skupno s Čížkom, ki je tehnično izredno nadarjen, sta ponarejala denar na posebnem papirju, ki sta ga dobila iz Berlina. Falsifikati so šli dobro v promet in so bili tako izvrstno ponarejeni, da so bili sami strokovnjaki za falsifikate frapirani, ko so jih dobili v roke.

Policija je zaplenila 400 falsifikatov dolarskih bankovcev. Storiila je to baš o pravi čas, kajti ponarejevalci so se že bili pripravljali na to, da preložijo svoje delovanje iz Prage v Nemčijo, kjer ne bi imeli tako kmalu prišli na sled.

Drobne zanimivosti

Najnovejša »spalna« bolezen

Pariški zdravniki opazujejo že nekaj časa zanimiv pojav. Nekaterih ljudi se loti v spanec sredi dela, med vožnjo v podzemski železnici ali v avtobusu. Ti nesrečni ljudje hitro silijo na spanju, ki ji morajo ugoditi, če ne bodo škodovali lastnemu zdravju. Kako je nastala ta »epidemija«? Sodiijo, da je letošnje poletje izpralo ljudem vse moči. Posledica tega je izguba telesa, ki zopet povzroča silno potrebo po spanju.

Če se oženi nočni stražar...

V Winkenhagenu se je oženil nočni stražar. To prikljo so izrabili tatovi za vlome. Vdrl so v mnoge prodajalne in zasebna stanovanja ter nakradili toliko, da so komaj zmogli odnesti plen. V vsem je bilo usodno noč izvršenih deset vlomov. Ko je prišel nočni stražar naslednj dan v službo, so mu odpovedali z motivacijo, da obžala ne more imeti v službi oženjenega nočnega stražarja, ki ga zakonske dolžnosti zadržujejo doma, medtem pa se v njegovem okolju krade.

Umetno zobovje pogotnil

Zdal, ko je predsedniški volilni boj v Ameriki zaključen, priobčujo listi vsakovrstne podrobnosti o volilnih dogodkih. Neki list poroča med drugim, da je neki govornik, ki je vneto agitiral za Roosevelta, med svojim govorom nenadoma obstal in začel nemo loviti zrak. Nekaj časa so poslušalci menili, da se govornik šali, šele pozneje so pristopili k njemu znanci in ugotovili, da je med govorom po nesreči pogotnil svoje umetno zobovje.

Drama ljubosumnosti

Na periferiji Budimpešte se je te dni odigrala krvava drama ljubosumnosti. Hišni osterbnik Köster, ki je živel nekoč v boljših razmerah, se je nenadoma epri s svojo ženo, ker je zasačil pri njej hišnega prijatelja. Vzel je revolver in streljal na oba. Ženo je umoril, oženega prijatelja pa smrtno nevarno ranil. Storilec si je hotel tudi sam vzeti življenje, načrt pa so mu prekržili znanci.

Invalidi imajo prednost

Madžarska vlada pripravlja zakonski predlog, ki bo nudil pri oddajanju trafik prvenstvo invalidom in članom njihovih rodbin. Do koncesije bo imel pravico vsak invalid, ki ne prejema mesečno nad 300 pengő invalidnine. Tudi pravica točenja vin se bo v prihodnje prvenstveno oddajala samo invalidom, ki jih bodo upoštevali tudi pri krošnjarski obrti. Z oddajo koncesij za trafike bodo posebej trdo uderjeni madžarski generali in častniške vdove, ki so doslej imele to prednost. V bodoče bo ta ugodnost zanje odpadla ali vsaj v vedni nevarnosti, da jo oblast lahko vsak čas ukine.

V nezvesti je moril...

Dosedanje zasliševanje linškega vampirja Leitgoba pred sodiščem kaže, da ima pravica to pot opravka s človekom, ki dočela zametuje človeške občutke, kadar je treba braniti lastno osebo. Priznava sicer svoje zločine brez pridržka, pristavlja pa dosledno, da je izvršil vse umore v nezvesti. Pravi, da je ležala njegova žrtev, kadar je prišel k sebi, mrtva poleg njega. To obnašanje močno vznemirja poslušalce in občinstvo se tu pa tam zgane kakor bi hotelo protestirati proti očitnim izpovedim in priznanjem morilca. Naval k procesu je velikanski in za vstopnice plačujejo velik denar.

Krakatau bruha

Nizozemska opazovalnica vulkanov javlja, da se je zadnje dni delovanje ognjenika Krakatau izredno pojačilo. Iz ognjenikovega žrela letijo do 500 m visoki žepi isker, po pobočju vulkana pa se zliva lava. Mnogi znaki govorijo tudi za to, da bo kmalu nastopil močan potres.

Smučarske drese

iz najboljšega švedskega lodna, kompletne, s čepico, iz blaga samo za drese najcenejše pri

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

ANEKDOTA

Oče z dežele je obiskal svojega sina študenta v mestu. Gospodinja je tudi zraven. »Nu, kdaj pa vstajaš?« vpraša oče. »Raz, lemo, ob petih, a včasih tudi ob štirih.« je odgovoril sin. »Da, da,« je dejala gospodinja, »in včasih tudi predpoldne.«

Vsak dan ena

Na Dunaju

je življenje takšno: Eni muzicirajo, drugi pa jim akord okno mečejo denar...

